

การศึกษาวิเคราะห์ภาพล้อสังคมไทยในสื่อสังคมออนไลน์

An Analytical Study of the Thai Caricature in the Social Media

สุวรรณา งามเหลื้อ*

Suwanna Ngamlue*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพล้อสังคมไทยในสื่อสังคมออนไลน์ โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ภาพล้อการเมือง สืบค้นโดย Google ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2556 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2557 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วรรณกรรมสื่ออารมณ์ขันและงานวิจัยเกี่ยวกับการดูการเมือง อาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีสัญญะวิทยา (Semiology) ของ Ferdinand de Saussure ผลการศึกษาจำแนกภาพล้อออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพล้อประเภทภาพกรอบเดียวและภาพล้อประเภทภาพหลายกรอบ ภาพล้อประเภทภาพกรอบเดียว จำแนกได้ 11 รูปแบบ รูปแบบที่พบมากที่สุดได้แก่ รูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์ ภาพล้อประเภทภาพหลายกรอบ มีรูปแบบเดียว คือ แบบภาพต่อเนื่อง ด้านเนื้อหา ประเด็นที่ถูกล้อมากที่สุด คือ เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง ผู้ที่ถูกล้อมากที่สุดในประเภทภาพล้อเดียว คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผู้ที่ถูกล้อมากที่สุดในประเภทภาพล้อกลุ่ม คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เครื่องมือในการล้อ มี 3 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือประเภทภาพ เครื่องมือประเภทชื่อ และเครื่องมือประเภทเนื้อความ วิธีล้อ มี 3 วิธี ได้แก่ วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือประเภทเดียว วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือ 2 ประเภท และวิธีล้อแบบใช้เครื่องมือ 3 ประเภท ลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำภาษา พบมากอันดับ 1 ได้แก่ การใช้คำไม่สุภาพ อันดับ 2 การใช้คำสร้างจินตภาพ อันดับ 3 การใช้ภาษาต่างประเทศ อันดับ 4 การใช้คำตัดสั้นหรือคำย่อ และอันดับ 5 การใช้คำทับศัพท์ ด้านความหมาย ภาพล้อสื่อความหมายใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การสื่อความหมายโดยตรงและการสื่อความหมายโดยนัย ภาพล้อเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นบริบทของสังคมไทยทั้งด้านลักษณะนิสัยของควมมีอารมณ์ขัน ความรู้ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ ความมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และความนิยมของคนในสังคม ทั้งยังเป็นเสมือนกระจกเงาสท้อนภาพเพื่อร้องบอกแก่บุคคล โดยเฉพาะบุคคลสาธารณะในแง่มุมต่างๆ ภาพล้อเหล่านี้มีผลกระทบต่อความรู้สึกและจิตใจของผู้ถูกล้อ ดังนั้น

สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ E-mail: suwanna_nga@utcc.ac.th

Department of Thai Language, the School of Humanities and Applied Art, University of the Thai Chamber of Commerce

*Corresponding Author, E-mail: suwanna_nga@utcc.ac.th

ผู้ผลิตภาพล้อควรต้องมีความระมัดระวัง ไม่นำเสนอภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพอุจาดหรืออนาจาร หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว หรือคำสบถ ที่แสดงถึงการดูหมิ่นหรืออคติ และนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นธรรมด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง

คำสำคัญ : ภาพล้อ, สื่อสังคมออนไลน์, การเมือง

Abstract

This research aims to study and analyze Thai political caricatures as appeared on the social media by Google from December 2013 to February 2014. Documentary and related research is literary humor media and the research of political cartoon. The Semiology Theory by Ferdinand de Saussure was used as the theoretical framework of this study. Based on the findings, the political caricatures used in this study can be categorized into 2 groups: single-panel and multiple-panel caricatures. Single-panel has 11 forms. Most of the single-panel caricatures were in the form of film posters. Multiple-panel is only one burst form. About content, Thai political mobs were mostly portrayed in the caricatures used in this study. The caricatures of Yingluck Shinawatra, Former Thai Prime Minister, were mostly found in the single-panel caricatures, while Abhisit Vejjajiva's caricatures were mostly found in the multiple-panel caricatures. The devices used in the political caricatures can be divided into imagery, naming, and content devices. These devices were applied to the political caricatures in 3 different ways: use of 1 device only, use of 2 devices, and use of 3 devices. Regarding the writing mechanics, use of impolite words was the most prominent writing mechanic found in the political caricatures, followed by use of imagery words, use of foreign words, use of shortened words or abbreviations, and use of transliterated words. The wheel has two meanings in visual appearance: denotation and connotation. It can be said that caricatures help reflect Thai social in various aspects; i.e., Thai humors, the ability of Thai people to apply computer and technology to producing political caricatures, the creativity of Thai people, and the freedom of Thai people to express their own opinions. Besides

these, the political caricatures are used as a means to criticize what has been going on in Thai society, and at the same time, stimulate readers to be aware of these ongoing situations. These political caricatures affect to feelings and heart of people. So manufacturer caricature must be careful, should not presented inappropriate pictures : pornography. Avoid aggressive tirade of profanity, or show bias. The content should be accurate and true.

Keywords: Thai caricature, Social media, Politics

1. บทนำ

ปัจจุบันการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนในสังคมมากขึ้น ด้วยรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงคนทุกระดับ การใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงกลุ่มคนในวงกว้าง จึงช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในสังคมได้มากขึ้น ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนในสังคมสามารถแสดงสิทธิเสรีภาพทางความคิด ความเห็น ความรู้สึก รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็ว สอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่ทำให้ผู้ส่งสารสามารถจัดทำข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้หลากหลายมากขึ้น

ภาพล้อในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่แสดงถึงควมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์ ขณะเดียวกันก็แฝงไว้ด้วยอารมณ์ขันอันเป็นลักษณะนิสัยพื้นฐานอย่างหนึ่งของคนไทยที่ชอบความสนุกสนานและมีอารมณ์ขัน สามารถทำเรื่องเครียดให้กลายเป็นเรื่องสนุกสนานได้ ดังคำกล่าวว่า “คนไทยมีความเป็นอยู่ง่ายๆ รักอิสระเสรี มีอารมณ์ขัน ชอบสนุก เจ้าบทเจ้ากลอน” (เบญจมาศ พลอินทร์, 2525: 14) และ “คนไทยไม่ว่าจะมีหรือยากจนจะมีรอยยิ้มอยู่บนใบหน้าเสมอจนชาวต่างประเทศขนานนามให้ว่า “ดินแดนแห่งรอยยิ้ม” (Land of smile) การยิ้มจึงเป็นวิถีชีวิตที่ปฏิบัติจนเกิดความเคยชินเป็นนิสัย จนกลายเป็นแบบที่ทำไปโดยไม่รู้ตัว” (สุพัตรา สุภาพ, 2518: 10) ภาพล้อ (caricature) จัดเป็นศิลปะการสื่อความหมายด้วยภาพที่ผู้ส่งสารจงใจทำขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ตลอดจนเพื่อการวิพากษ์วิจารณ์ มีการแฝงการล้อเลียน เสียดสี ประชดประชัน หรือตำหนิตติเตียน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของบุคคล ในขณะเดียวกัน ภาพล้อเหล่านี้ก็สามารถสะท้อนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของคนในสังคมขณะนั้นได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์พัฒนาไปมาก คนจำนวนมากมีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารมากขึ้น เนื่องจากมีผู้พัฒนาโปรแกรมสำหรับทำข้อมูลรูปแบบใหม่ให้ใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ภาพล้อในปัจจุบันจึงมีได้มีเพียงภาพวาดลายเส้นอย่างการ์ตูนการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีภาพล้อที่เป็นภาพตัดต่อด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งภาพล้อเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคม ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นอัจฉริยะเชิงทัศนศิลป์ของผู้สร้าง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับภาพล้อมาก่อน จะมีเฉพาะแต่การศึกษาเกี่ยวกับการ์ตูนการเมือง ซึ่งมีอยู่หลายเรื่อง เช่น “การ์ตูนการเมือง ในช่วง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519” ของ นฤมล เรืองณรงค์ (2533) “การ์ตูนการเมืองในยุครัฐบาลเผด็จการ: ศึกษาเฉพาะการ์ตูนการเมืองช่วงระหว่าง 23 กุมภาพันธ์-9 ธันวาคม 2534” ของ เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2535) “การสื่อความหมายจากประเด็นทางการเมืองผ่านการ์ตูนการเมือง” ของ เพียงฤดี ธีราวุฒิชูวงศ์ (2542) “การประกอบสร้างและการสื่อความหมายของการ์ตูนการเมืองไทยในช่วงรณรงค์การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544” ของ สุพัฒน์ศิริ แพงพันธุ์ (2544) และ “วิเคราะห์ภาษาประกอบภาพการ์ตูนล้อเลียนในหนังสือพิมพ์รายวัน” ของ บัวคำ บุญจันทร์ (2549)

ด้วยเหตุที่ภาพล้อในสื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบของการสื่อสารผ่านศิลปะการใช้ภาพและถ้อยคำภาษาแบบแฝงอารมณ์ขัน ที่แสดงถึงอัจฉริยะเชิงทัศนศิลป์ของผู้สร้าง อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นภาพบริบทของสังคมไทยในช่วงเวลาหนึ่งได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาภาพล้อในสื่อสังคมออนไลน์ จะเป็นการศึกษาที่ช่วยเปิดมุมมองใหม่ในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในอีกรูปแบบหนึ่ง ที่สะท้อนภาพบริบทในสังคมและวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน และเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์รูปแบบต่อไป

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา

อวยพร พานิชและคณะ (2550: 345-347) กล่าวว่า วรรณกรรมล้ออารมณ์ขันเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ทั้งในรูปข้อเขียนสั้นๆ เรื่องเล่า เรื่องล้อเลียน เรื่องเสียดสี การ์ตูน ภาพวาด ภาพล้อ โดยเฉพาะเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียงและนักการเมือง เหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นจุดเด่นน่าสนใจ ภาพล้อการเมืองเป็นเรื่องที่คนส่วนใหญ่ร่วมสมัยรู้จัก ภาพล้อก่อให้เกิดอารมณ์ขัน ชี้ให้เห็นสิ่งซ่อนเร้นแอบแฝงด้วยความเฉียบแหลม สอดคล้องกับ

นฤมล เรืองณรงค์ (2533: 4) กล่าวว่า การตุนล้อเลียน คือ ภาพการ์ตูนที่เกิดขึ้นจากผลทางการเมือง ทำหน้าที่แสดงความคิดเห็น ให้ข้อสรุปในรูปของการล้อเลียนตัวบุคคล การเสียดสี การประชดประชันสังคม การเปรียบเปรย เป็นการบันทึกเหตุการณ์ด้วยภาพ สร้างให้ผู้อ่านเกิดแง่คิดใหม่ เกิดอารมณ์ขันหรือเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ

เกี่ยวกับการใช้ภาษาในการตุนการเมือง วรรณวรพงษ์ หงส์จินดา (2538: 59-61) กล่าวว่า ปัจจุบันมีผู้นิยามอ่านการ์ตูนการเมืองจำนวนมาก เพราะติดใจในอารมณ์ขันและลีลาการประชดประชันแบบตรงไปตรงมา กระชับ ได้ความรวดเร็วกว่าการเขียนบทความการเมือง บางครั้งนำเสนอในรูปแบบของสัญลักษณ์เพื่อย่นระยะเวลาในการทำความเข้าใจ เสริมสร้างให้ผู้อ่านสรุปประเด็นของเรื่องที่นำเสนอพร้อมแทรกความสนใจและอารมณ์ขันลงไป ลักษณะเด่นเกิดจากความคิดรวบยอดซึ่งตกผลึกมาอย่างเข้มข้น สามารถเข้าสู่ใจกลางของปัญหาและเหตุการณ์ได้อย่างตรงประเด็น ซึ่งนักเขียนและผู้ผลิตภาพล้อเหล่านี้ต้องมีความสามารถหลายด้านผสมผสานกัน ทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ รวมทั้งปฏิภาณเขาวนไวไวไหวพริบของผู้ผลิตด้วย บุญยงค์ เกศเทศ (2530: 258-270) กล่าวถึงภาษาที่ใช้ประกอบภาพการ์ตูนว่า ใช้การบรรยายสั้นๆ ใช้ประโยคง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ใช้บทสนทนามากกว่าบทพรรณนาหรือบทบรรยาย บทสนทนาเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะตัวละครในเรื่อง มีความสมจริง สอดคล้องกับบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ของเรื่อง ส่วนลักษณะของข้อความที่ปรากฏในภาพการ์ตูน พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ (2542: 362) กล่าวว่า การ์ตูนใช้ภาษาทั่วไปและภาษาเฉพาะ คำพูดหรือบทสนทนาตัวละครบางตัวจะมีกรอบหรือวงกลมรอบคำพูด แล้วโยงเป็นรูปรียาวแหลมไปที่ตัวละครผู้พูด เพื่อแสดงว่าคำพูดนั้นเป็นของตัวละครผู้นั้น ถ้อยคำและบทสนทนามีความกะทัดรัด สั้นกระชับ แต่ได้ใจความและมีความหมาย ไม่ใช่ภาษาฟุ่มเฟือย ส่วนใหญ่เป็นคำพูดแสดงอารมณ์และเสริมบทบรรยาย นอกจากนี้ ยังมีการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายแทนภาษาพูด

การสร้างอารมณ์ขันในการตุนล้อเลียน บัวคำ บุญจันทร์ (2549: 18) จำแนกการสร้างอารมณ์ขันโดยเรียงลำดับจากมุขที่ใช้มากที่สุดไว้ 27 ประเภท ได้แก่ คำพูดหรือความเห็นที่น่าหัวเราะ การกล่าวเกินจริง การกล่าวน้อยกว่าที่เป็นจริง การเย้ยหยัน เรื่องหรือคำพูดที่ขัดแย้งกับความรู้สึก ช่วงเวลาที่น่าอับอาย บุคลิกบางอย่างที่ไม่รู้ตัวซึ่งผู้อ่านสามารถสังเกตเห็น ผลสะท้อนกลับและนิสัยที่เคียดขื่น การมีบุคลิกผิดไปจากรูปแบบที่ควรจะเป็น การเล่นสำนวน การยึดตามตัวอักษร ความหมายซ้อน ความไม่ลงรอย มนุษย์แปลงร่างเป็นสัตว์หรือสิ่งของ สิ่งของที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์ การใช้อุปมาอุปไมยกับถ้อยคำผิดเพี้ยน ความกลัว ช่วงเวลาที่น่าสงสาร ความไม่ถูกกาลเทศะหรือไม่เข้ากับยุคสมัย การล้อเลียนหรือเลียนแบบ การย้อนกลับหรือวิธียกยอน ตลกแบบไม่มีสาระหรือตลกเจ็บตัว คำถามหรือความเห็นอันโง่งมแจ้ง การพูดกลับตัวอักษรโดยไม่ตั้งใจ การรู้ความจริงน้อยมาก การจงใจให้คิด และการสะท้อนภาพหรือตั้งคำถามในความเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ธีระ ธัญไพบูลย์ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการประตู่ข่าวสารการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนการ์ตูนส่วนมากเสนอเป็นการตลกแบบขบขันเดียว ใช้ตัวการ์ตูนเป็นภาพล้อบุคคลในข่าวและมีข้อความอธิบายประกอบ เนื้อหาการ์ตูนการเมืองที่ผู้เขียนการ์ตูนนำเสนอมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาทางการเมือง รองลงมาคือเนื้อหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ เนื้อหาทางการเมืองจะสอดคล้องกับประเด็นและกระแสข่าวสารในขณะนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพียงฤดี ธีระวุฒิขันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง “การสื่อความหมายจากประเด็นทางการเมืองผ่านการตูนการเมือง” พบว่า ประเด็นการเมืองที่ปรากฏในรอบการ์ตูนแสดงออกถึงการโจมตีรัฐบาลในช่วงนั้นเป็นหลัก รองลงมาคือประเด็นการวิจารณ์ความประพฤติของนักการเมือง ประเด็นเศรษฐกิจและประเด็นสังคมอื่น ๆ โดยสื่อความหมายด้วยการใช้รหัสบุคคลในการเข้ารหัสการ์ตูน วิธีการนำเสนอ ธีระ ธัญไพบูลย์ (2541) พบว่า มักเสนอเนื้อหาเป็นข่าวเบาเชิงเสียดสีประตู่ประชัน แต่ก็มี การนำเสนอเนื้อหาและข้อความที่ค่อนข้างรุนแรง

กรอบแนวคิดในการศึกษาได้แก่ทฤษฎีสัญญะวิทยา (Semiology) (Ferdinand de Saussure.1989 : 127) ที่อธิบายว่า สัญญะ หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริง(Object) ในตัวบท(Text) และในบริบทหนึ่ง สัญญะเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกับชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมของสังคม มีลักษณะทางกายภาพ จับต้องและรับรู้ด้วยอวัยวะรับสัมผัส และต้องมีความหมายถึงบางสิ่งบางอย่างนอกเหนือไปจากตัวของมันเอง ผู้ใช้สัญญะต้องมีความตั้งใจในการส่งข่าวสารบางอย่างและรับรู้โดยผู้เกี่ยวข้องว่าเป็นสัญญะ

สัญญะวิทยาเป็นกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความหมายตามแนวคิดของ Ferdinand de Saussure ที่อธิบายเรื่องสัญญะ ว่า Sign นั้นประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ Signifier (ตัวหมาย) หมายถึง สิ่งที่เราสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส เช่น ภาพการ์ตูน ส่วนที่สองคือ Signified (ตัวหมายถึง) หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นในสมอง(Concept) ซึ่งสร้างความหมายได้ด้วยเหมือน เหตุผลและจารีต ลักษณะแนวคิดนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะการตีความหมายตรงเท่านั้น การสื่อความหมายเกิดจากการต่อรองในลักษณะ 2 ชั้น คือ ขั้นตอนของการสร้างความหมายตรง (Denotation) และขั้นตอนของการสร้างความหมายแฝง (Conotation) เป็นการให้ความหมายต่อจากการตีความหมายตรงซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อสัญญะกระทบกับอารมณ์หรือค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเฉพาะภาพล้อการเมืองที่เป็นภาพนิ่ง โดยมุ่งวิเคราะห์รูปแบบ (ไม่รวมองค์ประกอบทางศิลปะของภาพ เช่น ลวดลาย การวางตำแหน่ง การใช้แสงสี) วิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือ วิธีล้อ และการใช้ถ้อยคำภาษา

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเภทและรูปแบบ เนื้อหา เครื่องมือและวิธีการล้อ และการใช้ถ้อยคำภาษาในภาพล้อ
2. เพื่ออภิปรายผลด้านภาพสะท้อนบริบทในสังคมไทย ตลอดจนผลกระทบที่จะทำให้เกิดความสำคัญหรือบทบาทของภาพล้อที่มีต่อสังคมไทย และข้อควรระวัง

5. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เริ่มจากการสำรวจและเก็บข้อมูลภาพล้อในสื่อสังคมออนไลน์ สืบค้นจาก Google โดยคำที่ใช้สืบค้น ได้แก่ “ภาพล้อการเมือง” การสำรวจและเก็บข้อมูล เริ่มเดือนธันวาคม 2556 ถึงกุมภาพันธ์ 2557 เป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงเวลาดังกล่าวมีเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองเกิดขึ้น คือ การประกาศยุบสภาของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ได้ข้อมูลภาพล้อ จำนวน 135 ภาพ การบันทึกข้อมูล ทำโดยบันทึกลงในไฟล์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ จากนั้นพิมพ์ลงกระดาษเพื่อความสะดวกในการคัดเลือกภาพ เพื่อพิจารณาตัดภาพที่มีลักษณะไม่เหมาะสมออก ได้แก่ ภาพที่เข้าข่ายอุจาดหรืออนาจาร ไม่เหมาะสมแก่การศึกษาเพื่อเผยแพร่ คงเหลือภาพที่จะใช้เป็นตัวแทนข้อมูล จำนวน 100 ภาพ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

1. จำแนกประเภทและรูปแบบของภาพล้อ การจำแนกประเภท พิจารณาจากจำนวนกรอบภาพที่ปรากฏในแต่ละภาพ การพิจารณารูปแบบ พิจารณาจากรูปแบบที่ปรากฏและรูปแบบจากภาพต้นแบบ
2. จำแนกประเภทของเครื่องมือล้อและวิธีการล้อ การจำแนกประเภทของเครื่องมือล้อ พิจารณาจากสิ่งที่นำมาใช้ล้อ การพิจารณาวิธีล้อ พิจารณาจากการปรากฏของเครื่องมือแต่ละประเภท
3. จำแนกประเภทลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำภาษา ทั้งในบทสนทนาและบทบรรยาย พิจารณาจากจำนวนการปรากฏของการใช้ถ้อยคำในลักษณะต่าง ๆ

4. เขียนรายงานผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผลด้านภาพสะท้อนบริบทสังคมไทย และข้อควรระวัง โดยวิธีพรรณนา

6. ผลการวิจัย

ผลการศึกษา แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ประเภทและรูปแบบของภาพล้อ เครื่องมือล้อและวิธีล้อของภาพล้อ และการใช้ถ้อยคำภาษาในภาพล้อ

6.1 ประเภทและรูปแบบของภาพล้อ ภาพล้อสังคมไทยในสื่อสังคมออนไลน์ จำแนกได้เป็นประเภทใหญ่ 2 ประเภท ได้แก่ ภาพล้อประเภทภาพกรอบเดียว และภาพล้อประเภทภาพหลายกรอบ

ภาพล้อประเภทภาพกรอบเดียว มี 11 รูปแบบ ดังนี้

6.1.1 รูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์ เป็นภาพล้อโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศ โดยดัดแปลงล้อส่วนประกอบทั้งส่วนที่เป็นภาพ ได้แก่ ภาพผู้แสดง ภาพฉากบรรยากาศ และส่วนที่เป็นข้อความ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แสดง ชื่อผู้กำกับหรือผู้สร้าง ชื่อค่ายภาพยนตร์ ข้อความบรรยายภาพ ข้อความโฆษณาและข้อความกำหนดฉาย

ตัวอย่าง

ภาพล้อนายเอกสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กรณีสืบเรื่องหนีเกณฑ์ทหารเมื่อ พ.ศ. 2530 เป็นภาพล้อรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง *CALL of DUTY* ใครว่า “เรา” หนีทหาร ที่มีภาพนายเอกสิทธิ์ ในชุดทหารกำลังวิ่งเพื่อสื่อความหมายล้อข่าวเรื่องหนีทหาร เป็นภาพล้อที่ดัดแปลงจากโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “CALL of DUTY Advanced Warfare”

6.1.2 รูปแบบป้ายหาเสียง เป็นภาพล้อป้ายโฆษณาหาเสียงของนักการเมือง ประกอบด้วย ภาพใบหน้าผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายเลขผู้สมัคร นโยบายการหาเสียง คำขวัญในการหาเสียง ชื่อพรรค สัญลักษณ์ประจำพรรค และคำขวัญประจำพรรค

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2557 เป็นภาพล้อรูปแบบป้ายหาเสียงที่มีภาพใบหน้าของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ และข้อความหาเสียงแฝงการเสียดสีประชดประชัน ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาค่าครองชีพ โดยมีข้อความระบุว่า “ขอโอกาสให้เราได้กระซอกค่าครองชีพอีกซักครั้ง” และข้อความเชิญชวนให้ลงคะแนนที่บอกหมายเลขผู้สมัครและนโยบายหาเสียงแฝงการประชดประชันว่า “เลือกเบอร์ 15 แดกมามากกันทั้งเมือง” มีการล้อสัญลักษณ์และชื่อพรรคโดยใช้คำสลับแฝงการตำหนิกล่าวโทษว่า “ผท.พรรคเผาไทย จันไรยกทีม” และล้อคำขวัญพรรคด้วยคำไม่สุภาพแฝงการเหน็บแนมว่า “ประเทศฉิบหาย นายใหญ่ HAPPY พวกเรามี MONEY ใช้”

6.1.3 รูปแบบป้ายโฆษณาสินค้า เป็นภาพล้อป้ายโฆษณาสินค้า ประกอบด้วย ภาพผู้แสดงแบบ ภาพประกอบ ข้อสินค้า ข้อความโฆษณา คำบรรยายภาพและคำขวัญในการโฆษณา

ตัวอย่าง

ภาพล้อนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรครักประเทศไทย กรณีพฤติกรรมการใช้กล้องถ่ายภาพเหตุการณ์ความวุ่นวายในสภาผู้แทนราษฎรของไทยที่นายชูวิทย์บันทึกผ่านเฟซบุ๊กส่วนตัวและเผยแพร่ในเว็บไซต์ยูทูบ เป็นภาพล้อรูปแบบภาพโฆษณากล้องดิจิทัล “ชูเซ่ง” ที่มีนายชูวิทย์เป็นนายแบบ และมีข้อความเหมือนข้อความโฆษณาว่า “กล้องที่มีมืออาชีพอย่างผมเลือกใช้” มีภาพประกอบขนาดเล็กเป็นภาพถ่ายความวุ่นวายในสภาฯ มีข้อความพาดหัวแฝงการเสียดสีประชดประชันว่า “ผมไม่เกียจ ผมถ่ายอย่างเดียว !!” ด้านล่างมีการล้อเครื่องหมายการค้าว่า “CHUSENG” หรือ “ชูเซ่ง” ที่มาจากรูป “ชู” ของนายชูวิทย์ ประสมกับคำกริยา “เซ่ง” หมายถึง เปื้อน รำคาญ เพื่อล้อแฝงการเสียดสีพฤติกรรมการนำภาพความวุ่นวายในสภาฯ เผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ ภาพดังกล่าวเป็นภาพที่ล้อดัดแปลงจากภาพโฆษณาของบริษัท แคนนอน มาร์เก็ตติ้ง (ไทยแลนด์) จำกัด

6.1.4 รูปแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า เป็นภาพล้อบรรจุภัณฑ์สินค้า ประกอบด้วย ภาพผู้แสดงแบบบนบรรจุภัณฑ์ ชื่อสินค้า รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า ข้อความโฆษณา เรื่องการขาย การค้า คำขวัญ และชื่อบริษัทผู้ผลิต

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณียุจริต ในโครงการรับจำนำข้าว เป็นภาพล้อรูปแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชื่อ “เลว” ที่มีภาพ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ยืนยกสองนิ้วข้างกระบุงข้าวเปลือก มีข้อความโฆษณาบนซองแฝงการเสียดสีว่า “ผลิตจากข้าวเปลือกโรงรับจำนำแท้ๆ” และข้อความโฆษณามุมซองแฝงการเสียดสีประชดประชันว่า “โดยผ่านกรรมวิธีการโกงสูตรเฉพาะประจำตระกูลชิน” ภาพล้อดังกล่าวดัดแปลงจากบรรจุภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวมันฝรั่งทอดกรอบยี่ห้อ “เลย์”

6.1.5 รูปแบบพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นภาพล้อการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันไทย ที่นิยมใช้ประโยคสั้น กระชับ ได้ใจความ ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่เห็นเด่นสะดุดตา ใช้ภาษาระดับภาษาปากหรือภาษาสนทนา ใช้คำสร้างจินตภาพและคำส่ออารมณ์ เพื่อกะตุ้นความสนใจ

ตัวอย่าง

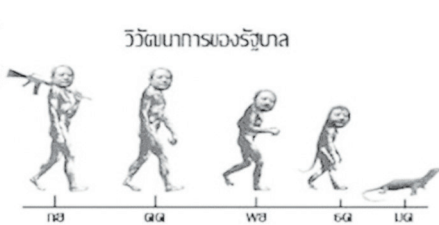
ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่กำลังจะเพิ่มขึ้นจากการประกาศจะขึ้นราคาแก๊สและกระแสไฟฟ้า ในวันที่ 1 กันยายน 2556 ซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนโดยทั่ว เป็นภาพล้อรูปแบบพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งที่มีภาพ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ยกแขนชูหนึ่งนิ้วเพื่อสื่อความหมายถึงวันที่ 1 และข้อความพาดหัว 4 บรรทัด บรรทัดบนเป็นประโยคคำถามภาษาพูดที่มีคำเลียนเสียงคำลงท้ายแฝงการยั่วล้อว่า “พ่อแม่พี่น้อง..พร้อมรียัง.. คร้า” บรรทัดที่ 2 และ 3 เป็นเนื้อหาแฝงการประชดประชันที่มีการใช้คำกริยา “กระชาก” เพื่อสื่ออารมณ์ และสร้างจินตภาพให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบรุนแรง ในข้อความว่า “1 กันยายน วันกระชากค่าครองชีพ ขึ้นค่าแก๊ส ขึ้นค่าไฟ” บรรทัดล่างเป็นประโยคคำถามภาษาพูดแฝงการเยาะหยันปิดท้ายว่า “ถูกใจมั๊ย คร้า...”

6.1.6 รูปแบบแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา เป็นภาพล้อหน้าในของหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วยบทฝึกอ่านออกเสียงและภาพประกอบเรื่องตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีเหตุการณ์เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย พ.ศ. 2554 กับการใช้คำพูดว่า “เอาอยู่” ของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ที่สุดท้ายก็เอาไม่อยู่ เป็นภาพล้อรูปแบบแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา บทที่ 3 เนื้อหาประกอบด้วยบทอ่านเรื่อง “น้ำ” เรื่อง “สกา” และเรื่อง “กิฬา” พร้อมภาพประกอบบทอ่านเรื่อง “น้ำ” มีเนื้อหาล้อเลียนเสียดสีเหตุการณ์น้ำท่วมว่า “ในน้ำ มี ปลา ใน บ้าน มี น้ำ บน ถนน มี เรือ” และภาพประกอบเป็นภาพน้ำท่วม เรื่อง “สกา” มีเนื้อหาล้อเลียนเสียดสีคำพูด “เอาอยู่” ของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ โดยใช้ชื่อเล่น “ปู” ว่า “ใน สกา มี ปู ปู ทำ ปาก จู บอก ว่า เอาอยู่” มีภาพประกอบเป็นภาพ น.ส.ยิ่งลักษณ์ กำลังห่อปากทำปากจู และเรื่อง “กิฬา” มีเนื้อหาล้อเลียนเสียดสีการกีฬาของประเทศไทยเกี่ยวกับเหตุการณ์น้ำท่วมว่า “ประเทศไทย มี กีฬา ธารา ลิมปิก เกมส์ คนไทย สุด เปรมปรีดิ์” และภาพประกอบสัญลักษณ์ “ธาราลิมปิกเกมส์” ที่ล้อจากสัญลักษณ์กีฬาโอลิมปิกเกมส์

6.1.7 รูปแบบผังวิวัฒนาการ เป็นภาพล้อผังแสดงวิวัฒนาการของมนุษย์ตัวอย่าง

ภาพล้อ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่มาจากการปฏิวัติรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 เป็นภาพล้อรูปแบบผังแสดงวิวัฒนาการของรัฐบาล เริ่มเดือนกันยายน 2549 ถึงมกราคม 2550 โดยแสดงภาพวิวัฒนาการจากภาพคนไปสู่ภาพของสัตว์เลื้อยคลาน เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นรัฐบาลล้าหลัง หรือรัฐบาลที่ก้าวถอยหลังกลับไปสู่ความไม่เป็นประชาธิปไตย

6.1.8 รูปแบบภาพมิวสิควีดีโอ เป็นภาพล้อภาพมิวสิควีดีโอเพลง ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีพฤติกรรมกราดในเวทีต่าง ๆ ในฐานะนายกรัฐมนตรี ที่มักพูดโดยการอ่านตามบทจนกลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์มากในสังคม โดยเป็นภาพล้อรูปแบบภาพมิวสิควีดีโอ ที่นำภาพจากมิวสิควีดีโอเพลงชื่อ “ขอใจเธอแลกเบอร์โทร” ของนักร้องหญิง “หญิงลี ศรีจุมพล” มาเปลี่ยนเนื้อร้องแบบแฝงการเหน็บแนมว่า “อ่านโพยบ้างสิเป็นนางเวลา”

6.1.9 รูปแบบภาพเปรียบเทียบ เป็นภาพล้อที่นำภาพ 2 ภาพ มาวางเปรียบเทียบกัน เพื่อล้อในความเหมือน ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีทำเดินขณะเดินตรวจแถวทหารกองเกียรติยศ ที่คล้ายท่าเดินของนกเพนกวิน โดยนำภาพท่าเดินของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ วางเปรียบเทียบกับภาพการเดินของนกเพนกวิน

6.1.10 รูปแบบภาพถ่ายบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ภาพถ่ายของผู้ถูกล้อ ภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่ปรากฏในภาพของบุคคลอื่น และภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่มีภาพของสิ่งอื่นเข้ามาปรากฏ

ตัวอย่าง 1 ภาพถ่ายของผู้ถูกล้อ

ภาพล้อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ในชุดนักบินรบยืนหน้าเครื่องบินรบทหาร โดยล้อกรณีการเดินทางออกนอกประเทศเพื่อหนีโทษในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเป็นภาพล้อรูปแบบภาพถ่ายของผู้ถูกล้อ ที่มีคำบรรยายภาพแฝงการเย้าหยำว่า “กูแผ่นดินก่อนแล้ว”

ตัวอย่าง 2 ภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่ปรากฏในภาพของบุคคลอื่น

ภาพล้อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีคำให้สัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ออนไลน์ (Thaksinlive Radio) ขณะอยู่ในประเทศยูกันดาว่าคิดจะทำธุรกิจล็อตเตอรี่เพื่อนำเงินมาช่วยเหลือเด็กไทยที่มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นภาพล้อรูปแบบภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่ปรากฏในภาพของ “คนขายล็อตเตอรี่”

ตัวอย่าง 3 ภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่มีภาพของสิ่งอื่นเข้ามาปรากฏ

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีคำวิจารณ์ถึงพฤติกรรมความไม่ระหนักในผลของการพูดหรือการกระทำของตนในฐานะเป็นนายกรัฐมนตรี ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศ เป็นภาพล้อรูปแบบภาพถ่ายของผู้ถูกล้อที่นำภาพลักษณะของตุ๊กตา “เพอร์รี่” ตุ๊กตาหุ่นยนต์ที่ขยับปากพูดได้ มาประกอบลงในภาพใบหน้าของผู้ถูกล้อ โดยมีคำบรรยายภาพเพื่อล้อว่า “นายกเพอร์รี่”

6.1.11 รูปแบบภาพสัญลักษณ์ เป็นภาพล้อที่ทำล้อรูปแบบสัญลักษณ์ของหน่วยงาน

ตัวอย่าง

ภาพล้อพรรคภูมิใจไทย พรรคร่วมฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ที่นำโดยพรรคประชาธิปัตย์ ล้อจากเหตุการณ์ของพรรคร่วมฝ่ายค้าน ซึ่งเตรียมจะอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในการอภิปรายทั่วไป แต่เมื่อใกล้เวลาการอภิปราย พรรคภูมิใจไทยกลับประกาศไม่ร่วมอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีไทย พ.ศ. 2554 โดยเปลี่ยนใจจะลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีแทน ภาพล้อดังกล่าว เป็นภาพล้อรูปแบบภาพสัญลักษณ์ที่ดัดแปลงจากสัญลักษณ์พรรคภูมิใจไทย จากรูป

แผนที่ประเทศไทยในกรอบรูปหัวใจ เป็นรูปอักษร “ธ” ในคำว่า เธอ ซึ่งหมายถึง น.ส.ยิ่งลักษณ์ ล้อชื่อจาก “พรรคภูมิใจไทย” เป็น “พรรคภูมิใจเธอ” และล้อคำขวัญพรรคจาก “ประชานิยม

ตัวอย่าง 2 วิธีลัดแบบใช้เครื่องมือประเภทเนื้อความ

ลือว่า “2555 ทั้งแผ่นดิน” “แพ็คเกจคู่ => แพงทั่วโลก & แพงทั้งแผ่นดิน”

6.2.2 วิธีถือแบบใช้เครื่องมือ 2 ประเภท มี 2 แบบ ได้แก่ วิธีถือแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพร่วมกับประเภทข้อ และวิธีถือแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพร่วมกับประเภทเนื้อความ

ตัวอย่าง 1 วิธีลัดแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพ ได้แก่ ภาพบุคคล ร่วมกับเครื่องมือประเภทชื่อ ได้แก่ ชื่อบุคคล

และนำชื่อบุคคลสำคัญดังกล่าวมาตั้งเป็นฉายาในภาพล้อว่า “นอสตราดามุส เมืองไทย”

ตัวอย่าง 2 วิธีลัดแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพ ได้แก่ ภาพบุคคล ร่วมกับเครื่องมือประเภทชื่อ ได้แก่ ชื่อสิ่งของ

ภาพล้อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และ คุณหญิงพจมาน ดามาพงศ์ กรณีนุคคลทั้งสองเคยเป็นคู่สามีภรรยา เครื่องมือที่ใช้ล้อ ได้แก่ ภาพของผู้ถูกล้อและภาพผู้แสดง ร่วมกับชื่อภาพยนตร์ โดยตัดต่อภาพใบหน้า พ.ต.ท.ทักษิณ และคุณหญิงพจมาน ลงในภาพผู้แสดง ในชื่อล้อจากชื่อภาพยนตร์ตามชื่อเดิมว่า “แฟนฉัน” เป็นภาพล้อดัดแปลงจากโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “แฟนฉัน”

6.2.3 วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือ 3 ประเภท ได้แก่ วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพ ร่วมกับเครื่องมือประเภทชื่อ ร่วมกับเครื่องมือประเภทเนื้อความ

ตัวอย่าง 1 วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพ ได้แก่ ภาพบุคคล ร่วมกับเครื่องมือประเภทชื่อ ได้แก่ ชื่อสิ่งของ ร่วมกับเครื่องมือประเภทเนื้อความ

ภาพล้อนายอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง อดีตแกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ และพระสุเทพ ปากโร (สุเทพ เทือกสุบรรณ) อดีตรองนายกรัฐมนตรีสมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กรณีนายอริสมันต์ หนีการจับกุมของหน่วยคอมมานโดที่สั่งการโดย นายสุเทพ อดีตรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงฯ เวลานั้น ด้วยการไต่ตัวด้วยเชือกเพื่อหลบหนีจากระเบียงชั้นสามของโรงแรมเอสซี พาร์ค เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2553 เครื่องมือที่ใช้ล้อ ได้แก่ ภาพของผู้ถูกล้อและภาพของตัวละคร ร่วมกับชื่อภาพยนตร์ ร่วมกับเนื้อความคำบรรยาย โดยตัดต่อภาพใบหน้านายอริสมันต์ และนายสุเทพ ลงในภาพตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง “SPIDER-MAN” และล้อชื่อเล่น “กี้” ของนายอริสมันต์ ในชื่อภาพยนตร์ว่า “SPIKEE-MAN” โดยมีคำบรรยายภาษาพูดที่มีคำสบถและคำเลียนเสียสื่อบารมณต์ใจว่า “วู้ววว!! กรูรอดแล้ว สาตดเฮ้ยย” เป็นภาพล้อดัดแปลงจากโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “SPIDER-MAN 3”

ตัวอย่าง 2 วิธีล้อแบบใช้เครื่องมือประเภทภาพ ได้แก่ ภาพบุคคล ร่วมกับเครื่องมือประเภทชื่อ ได้แก่ ชื่อสิ่งของและชื่อบุคคล ร่วมกับเครื่องมือประเภทเนื้อความ

ภาพล้อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กรณีโครงการกู้เงินในรัฐบาลของอดีตนายกรัฐมนตรีทั้งสองที่ถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าเป็นการสร้างภาระหนี้ให้แก่คนในชาติ เครื่องมือที่ใช้ล้อ ได้แก่ ภาพของผู้ถูกล้อและภาพผู้แสดง ร่วมกับชื่อภาพยนตร์และชื่อผู้ผลิตภาพยนตร์ ร่วมกับเนื้อความประเภทคำบรรยาย โดยตัดต่อภาพใบหน้าของนายอภิสิทธิ์ และ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ลงในภาพของผู้แสดง แล้วแปลงชื่อภาพยนตร์เพื่อแฝงการเสียดสีว่า “มูกกรรม” พร้อมกับล้อชื่อบริษัทผู้ผลิตภาพยนตร์ จาก “Mook” เป็น “Mook” เพื่อเลียนแบบชื่อเครื่องยิงลูกระเบิดแบบประทับที่มีผู้ลักลอบใช้ในเหตุการณ์วินาศกรรมในเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 มีคำบรรยายแฝงการเสียดสีเหน็บแนมโครงการกู้เงินเพื่อใช้ในโครงการสร้างรถไฟความเร็วสูงของรัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ และการกู้เงินเพื่อ

ใช้ในโครงการแจกเช็คช่วยชาติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ ว่า “คุณกู๋ มาสร้างรถไฟของคุณ ผมกู๋มาแจกเช็คช่วยชาติของผม ก๊พอ” ภาพดังกล่าว เป็นภาพและข้อความดัดแปลงจากโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “คู่กรรม” ที่มีข้อความโฆษณาว่า “คุณมี เหตุผลของคุณ ผมมีหัวใจของผม ก๊พอ” โดยบริษัทผู้ผลิตภาพยนตร์ “Mnet”

6.3 การใช้ถ้อยคำภาษาในภาพล้อ

ถ้อยคำภาษาที่ใช้ในภาพล้อเป็นถ้อยคำระดับภาษาสนทนาและภาษาปาก เป็นการใช้ถ้อยคำสั้นๆ ประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน มีความกะทัดรัด กระชับ แต่ได้ใจความและมีความหมาย ลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำภาษา พบว่ามี 15 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำสร้างจินตภาพ การใช้คำไม่สุภาพ การใช้สำนวน การใช้คำที่ออกเสียงคล้ายกัน การใช้คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน การใช้คำสร้างชั้นใหม่ การใช้คำใดคำหนึ่งซ้ำกันเพื่อเน้น การใช้คำสแลงหรือคำภาษาปาก การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำทับศัพท์ การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้คำดัดสั้นหรือคำย่อ การใช้อักษรย่อ และการใช้ฉายา โดยในภาพล้อบางภาพอาจมีถ้อยคำภาษาที่เป็นลักษณะเด่นมากกว่าหนึ่งลักษณะ ซึ่งในการอธิบายภาพผู้เขียนจะอธิบายทีละลักษณะเพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อตามลำดับ

6.3.1 การใช้คำสร้างจินตภาพ จินตภาพ หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.313) คำสร้างจินตภาพที่พบในภาพล้อ ได้แก่ คำกริยา คำวิเศษณ์ คำเลียนเสียง และการสะกดคำตามแบบนักเขียนรุ่นใหม่ที่ใช้วิธีซ้ำพยัญชนะและสระเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและสื่อความหมายจากภาษาพูดเป็นภาษาเขียนเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความรู้สึกได้ง่ายขึ้น (สุวรรณ งามเหลือ, 2555, น. 8-9)

ตัวอย่าง

ภาพล้อ ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง อดีตรองนายกรัฐมนตรี สมัยรัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งใช้รูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “เฒ่าอ่าววตมาเลย์ ภาค 3 เมายกแก๊ง แสงค์มาเลย์” ที่มีการใช้คำสื่อจินตภาพแสดงอาการปฏิกิริยาอาการของบุคคล ในชื่อภาค 3 ว่า “เมายกแก๊ง แสงค์มาเลย์” และในข้อความโฆษณาว่า “เฒ่าอ่าววตมาเลย์” คำสื่อจินตภาพในข้อความ “เมายกแก๊ง แสงค์มาเลย์” ได้แก่ กริยาวลี “เมายกแก๊งแสงค์” ที่สื่อให้เห็นภาพอาการปฏิกิริยาอาการของกลุ่มบุคคล ประกอบด้วยคำกริยา “เมา” หมายถึง มีอาการพึ่นเพื่อนเพราะฤทธิ์เหล้าฤทธิ์ยา คำวิเศษณ์ “ยก” หมายถึง ทั้ง ทั้งหมด คำนาม “แก๊ง” หมายถึง กลุ่ม คณะ และคำสแลง “แสงค์” (hang) ความหมายโดยนัย หมายถึง มีเมามาจนคุมสติไม่ได้

กริยาวลี “เมายกแก๊ง แสงค์” สื่อให้เห็นภาพของกลุ่มคนที่มีอาการมึนเมาจนคุมสติไม่ได้ คำสื่อจินตภาพในข้อความ “เมาแอ้วดมาเลย” ได้แก่ กริยาวลี “เมาแอ้วด” ประกอบด้วยคำกริยา “เมา” หมายถึง มีอาการมึนเพื่อนเพราะฤทธิ์เหล้าฤทธิ์ยา คำวิเศษณ์ “แอ้ว” หมายถึง อาการเมาเหล้ามากจนพูดลิ้นโก่งสั้นหรือวางตัวไม่อยู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.1398) และคำกริยา “อวด” หมายถึง สำแดงให้รู้เห็น แสดงให้ปรากฏ ในบริบทนี้มีความหมายเชิงตำหนิ ซึ่งหมายถึง ทำขยาหน้า กริยาวลี “เมาแอ้วด” สื่อให้เห็นภาพคนมีอาการเมามากจนแสดงออกให้เห็นเป็นที่ขยาหน้า เป็นการใช้คำสื่อจินตภาพแฝงการเสียดสีประชดประชัน ร.ต.อ.เฉลิม กรณิมีผู้เผยแพร่ภาพถ่าย ร.ต.อ.เฉลิม ในอาการมึนเมา เมื่อครั้งเดินทางไปประชุมร่วมกับทางกรมเลเซียเพื่อหาหรือเรื่องการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประเทศมาเลเซีย

6.3.2 การใช้คำไม่สุภาพ คำไม่สุภาพที่ใช้ในภาพล้อ ได้แก่ คำนำหน้า เช่น ไอ้ อี คำบุรุษสรรพนาม เช่น กู มึง คำกริยา เช่น แดก แตรก คำวิเศษณ์ เช่น โคตร ะ โวย และคำสบถ เช่น บ้า ขิบหาย

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. รังสิมา รอดรัมย์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร พรรคประชาธิปัตย์ รูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “*แสร้งกูไว*” ที่มีการใช้คำไม่สุภาพว่า “กูไว” ในชื่อภาพยนตร์ “กูไว” เป็นสรรพนามวลี ประกอบด้วยคำสรรพนามบุรุษที่ 1 “กู” ใช้แทนตัวผู้พูด ปัจจุบันถือว่าไม่สุภาพ และคำวิเศษณ์ “ไว” ใช้ลงท้ายในการร้องเรียกการถามหรือขานรับในลักษณะไม่สุภาพ เป็นการใช้คำไม่สุภาพแฝงการเหน็บแนม น.ส.รังสิมา ในเหตุการณ์แย่งเก้าอี้ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วาระการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรับรองแห่งชาติ พ.ศ. 2555

6.3.3 การใช้สำนวน สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมา ชำนาญ มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.1187)

ตัวอย่าง

ภาพล้อพระสุเทพ ปภากโร (สุเทพ เทือกสุบรรณ) อดีตรองนายกรัฐมนตรี และสมเด็จพระเจ้าสุทนต์มณี ในรูปแบบภาพถ่ายบุคคล ที่มีการใช้สำนวนว่า “กลับบ้านเก่า” ในบทสนทนา “ภูมิข่าวดีมาบอกมึงวะ คนไทยกำลังจะโชคดีที่ไม่ต้องเจอกับพวกนักการเมืองไทยรุ่นปัจจุบัน เพราะว่าส่วนใหญ่มีอายุมากกำลังจะกลับบ้านเก่ากันหมด” สำนวน “กลับบ้านเก่า”

หมายถึง ตาย (พจนานุกรม ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary) เป็นการใช้สำนวนแฝงการเข้าหาพระสุเทพ และสมเด็จพระเจ้าสุทนต์มณี ในความเป็นผู้สูงอายุ

6.3.4 การใช้คำที่ออกเสียงคล้ายกัน คำที่ออกเสียงคล้ายกัน ในที่นี้หมายถึง คำสองคำที่ต่างกันเฉพาะเสียง /ร/ กับ /ล/ ซึ่งออกเสียงคล้ายกัน แต่ทำให้ความหมายของคำต่างกัน

ตัวอย่าง

ภาพล้อ ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง อดีตรองนายกรัฐมนตรีสมัยรัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “แฮงค์โอเวอร์ ภาค 3 เมายกแก๊ง แฮงค์มาเลย” ที่มีการใช้คำที่ออกเสียงคล้ายกันแทนคำคำหนึ่งเพื่อล้อในความหมายต่างกัน ได้แก่ การใช้คำว่า “โลง” แทนคำ “โรง” ในข้อความกำหนดฉายว่า “มกราคมนี้ ในโรงภาพยนตร์เท่านั้น” คำนาม “โลง” หมายถึง หีบสำหรับบรรจุศพ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.1045) ส่วนคำนาม “โรง” หมายถึง สิ่งปลูกสร้างที่มีหลังคาคลุม ประกิตินั้นอยู่ติดกับดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย ประกอบการหรือไว้สิ่งของ เช่น โรงกลีเก โรงละคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.979) ข้อความดังกล่าว

เป็นการใช้คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่ต่างความหมายกัน เพื่อแฝงการเหน็บแนม ร.ต.อ.เฉลิม กรณีมีผู้ส่งต่อภาพถ่าย ร.ต.อ.เฉลิม ขณะมีอาการมาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เมื่อครั้งเดินทางไปประชุมร่วมกับทางกรมมาเลเซีย เพื่อหารือเรื่องการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประเทศมาเลเซีย

6.3.5 การใช้คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ คำตั้งแต่สองคำที่มีเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระเป็นเสียงเดียวกันหรือออกเสียงใกล้เคียงกัน มาปรากฏในบริบทร่วมกัน

ตัวอย่าง

ภาพล้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “คูเวร คูกรรม” ที่มีการใช้คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจอง ได้แก่ “กาล-บาน, บาน-บุ, รี-ศรี, โย-ยา, น้ำ-เนา, เน้า-เกล้า, ทม-ชม, ชม-ชื่น” ในข้อความโฆษณาว่า “จากบทประพันธ์อมตะนิรันดร์กาลบานบุรีศรีอโยธยา สู่ละครน้ำเน้าเกล้า น้ำตาสุทธระทม ชมชื่นมีนศรีชะ” “กาล-บาน” เป็นเสียงสัมผัสสระอาและเสียงพยัญชนะสะกดแม่ กน “บาน-บุ” เสียงสัมผัสพยัญชนะต้น บ “รี-ศรี” เสียงสัมผัสสระอิ “โย-ยา” มีเสียงสัมผัสพยัญชนะต้นเสียง ย “น้ำ-เนา” เสียงสัมผัสพยัญชนะต้นเสียง น “เนา-เกล้า” เสียงสัมผัสสระเอา “ทม-ชม” เสียงสัมผัสสระโอะและเสียงพยัญชนะสะกดแม่ กม “ชม-ชื่น” เสียงสัมผัสพยัญชนะต้นเสียง ช เป็นการใช้คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองแฝงการเยาะหยันนายอภิสิทธิ์ และ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ในความเป็นคู่ตรงข้ามทางการเมือง

6.3.6 การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน

ตัวอย่าง

ภาพล้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี โดยมีภาพประกอบ ได้แก่ ภาพนายสนธิ ลิ้มทองกุล อดีตแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ภาพ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ภาพ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และภาพนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรครักประเทศไทยในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “พิมาร์ค...ประชานิ” ที่มีการใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน ได้แก่ คำ “หอมหวาน” กับ “ชวนอาเจียน” ในข้อความโฆษณาว่า “ตำนานรักข้ามชั่วสนั่นบาง มีจิตจางหอมหวานชวนอาเจียน” วิเศษณ์วลี “หอมหวาน” มีความหมายว่า หอมตลบ หอมฟุ้ง เป็นความหมายด้านดี ขัดแย้งกับความหมายของกริยาลีว่า “ชวนอาเจียน” ซึ่งหมายถึง รู้สึกคลื่นไส้ อยากอาเจียน ที่เป็นความหมายไม่ดี เป็นการใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกันแฝงการเลียดสีประชดประชันนายอภิสิทธิ์ และ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ในความเป็นคู่ตรงข้ามทางการเมือง

6.3.7 การใช้คำสร้างขึ้นใหม่ คำสร้างขึ้นใหม่ ได้แก่ คำที่สร้างล้อขึ้นจากคำที่มีใช้เดิมในภาษา

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รูปแบบบรรจุภัณฑ์สินค้ายี่ห้อ “ทรมใจ” ที่มีการใช้คำสร้างขึ้นใหม่ คือคำว่า “ปวดประจำวัน” ในข้อความสรรพคุณว่า บรรเทาอาการ ปวดหัว ปวดใจ ปวดประจำวัน ลดไข้หนาว แก้อ่อนใจ แก้อึดสนทนโยบาย เอามื้อค๊ะ ดิมียาค๊าว่า “ปวดประจำวัน” หมายถึง มีเรื่องให้ยุ่งยากใจแทบทุกวัน เป็นการใช้คำสร้างขึ้นใหม่โดยล้อจาก “ปวดประจำเดือน” เพื่อแฝงการเย้าแหย่ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ที่มีเรื่องยุ่งยากใจแทบทุกวันในขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

6.3.8 การใช้คำใดคำหนึ่งซ้ำกันหลายครั้งเพื่อเน้น

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และ นายปลอดประสพ สุรัสวดี อดีตรองนายกรัฐมนตรีในรัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “น้ำ นองน้ำยังเอาอยู่” ที่มีการใช้คำ “เอาอยู่” ที่มาจากคำพูดของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ซ้ำในชื่อภาพยนตร์และในข้อความโฆษณาว่า “ปีที่แล้วเอาอยู่ ปีนี้หนูเอาอีก” “เอาอยู่” ในบริบทนี้ หมายถึง จัดการได้ สามารถรับมือกับปัญหาหรือป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาได้ เป็นการใช้คำคำหนึ่งซ้ำกันเพื่อเน้นแฝงการเสียดสีกรณีปัญหาเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย พ.ศ. 2554 ที่บุคคลทั้งสองไม่สามารถจัดการหรือรับมือกับปัญหาได้

6.3.9 การใช้คำสแลงหรือคำภาษาปาก สแลง หมายถึง ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้

เฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1140) ภาษาปาก หมายถึง ภาษาพูดที่แสดงความคุ้นเคย ไม่เหมาะที่จะใช้เป็นพิธีทอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.822)

ตัวอย่าง

ภาพล้อ นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎรไทย น.ส. รังสิมา รอดรัมย์ อดีตสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร และรองโฆษกพรรคเพื่อไทย และนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานครและหัวหน้าพรรคศรีประเทศไทย ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “ASS-INK (ไอ้ตุตหมึก) เกเรียนโคตรสภาไทย” ที่มีการใช้คำสแลงว่า “เกเรียนโคตร” ในชื่อภาพยนตร์ว่า “เกเรียนโคตรสภาไทย” คำสแลง “เกเรียน” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อวุ่นวาย ไร้เหตุผลหรือคิดว่าตัวเองเป็นศูนย์กลางของสังคม บุคคลกลุ่มนี้จะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล (พจนานุกรมศัพท์สแลง เข้าถึงจาก dictionary.sanook.com) และคำสแลง “โคตร” หมายถึง อย่างมาก เป็นการใช้คำสแลงแฝงการเสียดสีกรณีที่กลุ่มบุคคลดังกล่าวก่อความวุ่นวายในสภาผู้แทนราษฎรไทยหลาย ๆ ครั้ง

6.3.10 การใช้คำภาษาถิ่น ภาษาถิ่น หมายถึง ภาษาเฉพาะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่มีรูปลักษณะเฉพาะตัวทั้งถ้อยคำและสำเนียง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.822)

ตัวอย่าง

ภาพล้อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นภาพล้อประเภทภาพหลายกรอบ ที่มีการใช้คำภาษาถิ่น คือคำว่า “บ่” ในบทสนทนาว่า “ที่สำคัญ...เรื่องฆาตกรฆ่า 91 ศพ มันไม่มีอยู่จริง เข้าใจบ่” “บ่” เป็นคำภาษาถิ่นอีสาน แปลว่า ไม่ เมื่อนำมาใช้ท้ายประโยคเพื่อถามจะมีความหมายถึงการถามแบบตอบรับปฏิเสธคล้ายกับคำว่า “ไหม หรือไม่” เป็นการใช้ภาษาถิ่นเพื่อแฝงการหยอกล้อกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงหรือคนเสื้อแดง ในเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2533 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจากภาคอีสาน

6.3.11 การใช้คำทับศัพท์ คำทับศัพท์ ได้แก่ คำภาษาไทยซึ่งเขียนถ่ายให้ตรงตามเสียงของคำภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง

ภาพล้อกลุ่มแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. ประกอบด้วยภาพหน้านาย วีระกานต์ มุสิกพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ และนายณัฐภูมิ ไสยเกื้อ ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “มาระมิง” ที่มีการใช้คำทับศัพท์ “แอนด์เดอะแก๊งค์” ในข้อความโฆษณาว่า “การกลับมาเพื่อสมานแผลแผ่นดิน โดย แกนนำ นปช. แอนด์เดอะแก๊งค์” “แอนด์เดอะแก๊งค์” ทับจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “And the Gang” หมายถึง และพวกพ้อง เป็นการใช้คำทับศัพท์แฝงการหยอกล้อกลุ่มแกนนำ นปช. กับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553

6.3.12 การใช้ภาษาต่างประเทศ พบเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง

ภาพล้อ น.ส. รังสิมา รอดศรีมี อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรสาคร ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “แฮร์รี่ไว้อยู่” ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศในข้อความโฆษณาว่า “Best true story” หมายถึง ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม เป็นการใช้ภาษาต่างประเทศแฝงการเหน็บแนม กรณีเหตุการณ์ที่ น.ส. รังสิมา ขึ้นไปดึงเก้าอี้บนบัลลังก์ของนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวาระพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรับรองต่อแห่งชาติ พ.ศ. 2555

6.3.13 การใช้คำตัดสั้นหรือคำย่อ

ตัวอย่าง

ภาพล้อนายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรครักประเทศไทย ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “บ่อน-ชู เพราะเรารู้กัน” ที่มีการใช้คำตัดสั้นในชื่อเดือน “กรกกฎ” ในข้อความกำหนดฉายว่า “2 กรกกฎ เจอกันบ่อนเจ้เพี้ยว” “กรกกฎ” มาจากคำเต็มว่า “กรกฎาคม” เป็นการใช้คำตัดสั้นในภาพล้อนายชววิทย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดเผยข้อมูลบ่อนการพนันหลายแห่งในกรุงเทพมหานครให้สาธารณชนได้รับรู้

6.3.14 การใช้อักษรย่อ

ตัวอย่าง

ภาพล้อ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และนายชัชชาติ กูลติลิก อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม สมัยรัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในรูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง “การรถไฟ มาอีตนะเธอ” ที่มีการใช้อักษรย่อ “กทม.” และ “รมช.” ในข้อความโฆษณาระบุชื่อผู้แสดงว่า “สุขุมพันธุ์ ผู้ว่า กทม./ชัชชาติ รมช.คมนาคม” อักษรย่อ “กทม.” ย่อมาจากคำเต็มว่า “กรุงเทพมหานคร” “รมช.” ย่อมาจากคำเต็มว่า “รัฐมนตรีช่วยว่าการ” เป็นการใช้อักษรย่อในภาพล้อ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ และนายชัชชาติ กรณีข่าวการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ต่ออายุสัญญาเช่าพื้นที่ตลาดนัดจตุจักรให้แก่กรุงเทพมหานครได้บริหารงานต่อ

6.3.15 การใช้ฉายา ฉายา หมายถึง ชื่อตั้งให้กันเล่นๆ หรือตามลักษณะที่หมายรู้กันในหมู่คณะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.337)

ตัวอย่าง

ภาพล้อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และคุณหญิงพจมาน ดามาพงศ์ อดีตคู่สามีภรรยา ในรูปแบบภาพถ่ายบุคคล ที่มีการใช้ฉายาว่า “เหล็ยม” เพื่อหมายถึง พ.ต.ท.ทักษิณ โดยล้อจากรูปทรงใบหน้าแบบทรงสี่เหลี่ยม ในบทสนทนาว่า “เหล็ยมเอ๋ย... ไอ้ คตส. มันลงดาบสองแล้ว ทำยังไงดีล่ะแก...” เป็นการใช้นิยามแฝงการเหน็บแนม พ.ต.ท. ทักษิณ เกี่ยวกับคดีทุจริตคอร์รัปชัน

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้เครื่องหมายประกอบถ้อยคำ ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย และเครื่องหมายอื่น เช่น เครื่องหมายบวก เครื่องหมายลูกศร เครื่องหมายกากบาท ฯลฯ

ตัวอย่าง

ภาพล้อ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในรูปแบบภาพถ่ายบุคคล ที่มีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย ได้แก่ เครื่องหมายอัศเจรีย์ โดยใช้ซ้ำกันถึง 4 ครั้ง ในคำบรรยายภาพว่า “ต๊ะเอ๋ !!!!” เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกแปลกใจหรือตกใจ กับเหตุการณ์น้ำเจ็มนองถนนบริเวณแยกซอยหมอเหล็ง ถนนศรีอยุธยา ที่ทำให้

การจรรยาบรรณที่ดีมาก เป็นภาพล้อแผล่งการกระเข้าเข้าเหย ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ ในฐานะเป็นผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

7. บทสรุปและอภิปรายผล

ภาพล้อ จัดเป็นสื่อแผล่งอารมณ์ขันรูปแบบหนึ่งที่สามารถบอกเล่าข้อมูล เรื่องราว
หรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งอยู่ในความสนใจของคนในสังคมในช่วงเวลานั้นได้เป็นอย่างดี ข้อมูล
ที่ปรากฏในภาพล้อ มักเป็นข้อมูลที่มีการสอดแทรกทัศนะ ความคิด ความเห็น และอารมณ์
ความรู้สึกเชิงหยอกล้อ ล้อเลียน เสียดสีประชดประชัน เยาะหยัน เหน็บแนม คำเหน็บหรือกล่าว
โทษ ผ่านการใช้ถ้อยคำภาษา ผลการศึกษา สรุปดังตารางต่อไปนี้

ประเภทของภาพล้อ	จำนวน(ภาพ)	รูปแบบที่พบมาก
- ประเภทภาพกรอบเดียว	89	- รูปแบบโปสเตอร์ภาพยนตร์
- ประเภทภาพหลายกรอบ	11	- มีเฉพาะรูปแบบภาพต่อเนื่อง

เนื้อหาที่น่าสนใจมาก อันดับ 1	เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553
-------------------------------	---

ประเภท	ผู้ที่ถูกล้อมาก อันดับ 1
- ประเภทภาพล้อเดี่ยว	- น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
- ประเภทภาพล้อกลุ่ม	- นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

เครื่องมือที่ใช้ล้อ		
- เครื่องมือประเภทภาพ	- เครื่องมือประเภทข้อ	- เครื่องมือประเภทเนื้อความ

วิธีล้อ		
- ล้อโดยใช้เครื่องมือประเภทเดียว	- ล้อโดยใช้เครื่องมือ 2 ประเภท	- ล้อโดยใช้เครื่องมือ 3 ประเภท

ลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำภาษา (อันดับ 1 ถึง 5)				
- ใช้คำไม่สุภาพ	- ใช้คำสร้างจินตภาพ	- ใช้ภาษาต่างประเทศ	- ใช้คำตัดสั้นหรือคำย่อ	- ใช้คำทับศัพท์

การสื่อความหมายในภาพล้อ	
- สื่อความหมายโดยตรง	- สื่อความหมายโดยนัย

การสื่อความหมายโดยตรงของภาพล้อ สื่อความหมายผ่านภาพและข้อความ ได้แก่ ภาพบุคคล ภาพวัตถุสิ่งของ ภาพเหตุการณ์สถานที่ และข้อความในบทสนทนาและคำบรรยายภาพ ส่วนการสื่อความหมายโดยนัย ได้แก่ การสื่อความหมายผ่านการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา อาทิ คำสร้างจินตภาพ สำนวน คำสร้างใหม่ คำสแลง ที่สื่อถึงการล้อเลียน หยอกล้อ เยาะหยัน เสียดสี ประชดประชด เหน็บแนม ตำหนิหรือก่นด่า แบบแฝงอารมณ์ขัน (บัวคำ บุญจันทร์, 2549, น.18)

ภาพสะท้อนบริบทในมิติทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ภาพล้อเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้การสร้างสื่อหรือการสร้างภาพล้อทำได้ง่ายขึ้น ทั้งยังเป็นช่องทางในการสร้างความเท่าเทียมด้านอำนาจในการสื่อสารของคนในสังคม ในมิติสังคมไทย การสื่อสารสำหรับสื่อบางประเภทยังคงถูกควบคุมหรือผูกขาดทางอำนาจในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เช่น สื่อมวลชนที่อยู่ภายใต้การดูแลการสัมปทานของภาครัฐที่ไม่สามารถเป็นช่องทางในการสื่อสารของประชาชนได้ แต่สำหรับสื่อสังคมออนไลน์ ยังมีการควบคุมน้อยและประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นพื้นที่สาธารณะในการสื่อสารภาพล้อทางการเมืองของคนในสังคม เพื่อการกระตุ้น วิชาทวิวิจารณ์ และสะท้อนความคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึกของประชาชนต่อการทำงานของนักการเมือง ที่ช่วยลดความรุนแรงในการวิพากษ์วิจารณ์เสียดสีทางการเมือง โดยเน้นการสื่อสารด้วยอารมณ์ขันขัน ลดความตึงเครียดจากสถานการณ์ปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้น ดังนั้น การถ่ายทอดในรูปแบบนี้จึงช่วยลดความรุนแรงในการสื่อสารและทำให้ผู้ส่งสารรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นในการสื่อสารความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งกับกลุ่มนักการเมืองที่มีอำนาจในสังคม เพื่อช่วยตีแผ่พฤติกรรมที่น่ารังเกียจหรือไม่พึงประสงค์ของบุคคลกลุ่มนี้ โดยนำการละเล่นทางภาษามาใช้เพื่อทำให้เป็นเรื่องขำขัน ขวนขวายและกระตุ้นความสนใจจากประชาชนผู้รับสารคนอื่นๆ เพื่อหาแนวร่วมในการสื่อสาร นอกจากนี้ บริบททางการเมืองด้านการสื่อสารนโยบายหรือความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมเป็นข้อมูลที่ผู้รับสารใช้ตีความร่วมกับการใช้ภาษาที่ผิดแปลก โดยการเล่นคำ แปลงความหมายเพื่อสื่อสารให้เกิดอารมณ์ขัน ดังนั้น บริบททางการเมือง สังคมและวัฒนธรรมการสื่อสารของไทยจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจการล้อภาพล้อมีดังกล่าวดังต่อไปนี้

ภาพสะท้อนในมุมของผู้ผลิตภาพล้อ ภาพล้อสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัย ความรู้ความสามารถ ความมีสิทธิเสรีภาพ และมุมมองของผู้ผลิตภาพล้อต่อสิ่งต่างๆ ในสังคม ดังนี้

- ด้านลักษณะนิสัย ภาพล้อสะท้อนถึงลักษณะนิสัยความเป็นคนขี้เล่น รักความสนุกสนาน และมีอารมณ์ขัน รู้จักหยิบกเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหาที่สร้างความเคร่งเครียดให้กลายเป็นเรื่องขบขัน แม้นในภาวะวิกฤตที่ต้องประสบกับความทุกข์ยาก เช่น ภาวะวิกฤตจากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในประเทศไทย พ.ศ. 2554 หรือเหตุการณ์ความเดือดร้อนและความสูญเสียจากความไม่สงบทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 นอกจากนี้ ยังแสดงถึงความเป็นคน

ช่างสังเกต รู้จักหยิบยกเรื่องราวแง่มุมต่าง ๆ มาสร้างสรรค์เพื่อสะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ภาพล้อจึงเป็นเสมือนแหล่งข้อมูลที่บันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ซึ่งสะท้อนความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่เกิดขึ้นในสังคมแบบแฝงอารมณ์ขัน อันจะกลายเป็นเสมือนหน้าประวัติศาสตร์อีกหน้าหนึ่ง

- ด้านความรู้ความสามารถ ภาพล้อสะท้อนให้เห็นความรู้ความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ความมีจินตนาการในการเชื่อมโยงภาพ เข้ากับเรื่องราว ความสามารถเชิงศิลปะการถ่ายทอดความหมายผ่านภาพที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้มากกว่าถ้อยคำ ดังคำกล่าวว่า “ภาพหนึ่งภาพแทนคำพูดนับพันคำ” รวมถึงความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อแต่งภาพได้อย่างสวยงามสมจริง นอกจากนี้ ยังสะท้อนถึงควมมีปฏิภาณไหวพริบในการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ ผ่านช่องทางศิลปะการใช้ภาพแทนการสื่อความหมายแบบตรง ๆ ที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาหรือเป็นการหักหาญน้ำใจด้วยการกล่าวตำหนิหรือกล่าวโทษด้วยถ้อยคำรุนแรง

- ด้านสิทธิเสรีภาพ ภาพล้อสะท้อนถึงควมมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพ ที่คนในสังคมได้รับในการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ และบุคคล โดยเฉพาะบุคคลสาธารณะ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อันเป็นช่องทางที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งยังเป็นช่องทางเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ดิชม เพื่อกกระตุ้นเตือน ก่อให้เกิดความฉุฉิด สร้างความตระหนักต่อหน้าที่ ต่อการกระทำหรือพฤติกรรม ขณะเดียวกัน ยังเป็นการแสดงถึงการเฝ้าติดตามตรวจสอบผลงานและพฤติกรรมของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสังคมและประเทศอีกทางหนึ่ง

- ด้านควมนิยม ภาพล้อสะท้อนให้เห็นความสนใจ ความนิยม ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในความจดจำของคนในสังคมในช่วง เวลานั้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารการเมือง เหตุการณ์สำคัญ บุคคลสำคัญ วัตถุสิ่งของ รวมถึงข่าวสารความบันเทิง ทั้งภาพยนตร์ ละคร มิวสิควิดีโอ เพลง ล้วนถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการผลิตภาพล้อด้วยเช่นกัน

ภาพล้อ ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่คนในสังคมกลุ่มหนึ่งใช้เพื่อเป็นช่องทางในการแสดงออกทางความคิดความเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ในทำนองหยอกเย้าหรือหยิกแกล้มหยอก เนื้อหาในภาพล้อส่วนใหญ่มุ่งสะท้อนถึงพฤติกรรม บุคลิกลักษณะ ผลงาน รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ที่อาจเรียกว่าเป็น “บุคคลสาธารณะ” โดยแฝงการหยอกเย้า เย้าแหย่ เสียดสี ประชดประชัน ตำหนิติเตียนหรือก่นด่า ซึ่งบางครั้งใช้ถ้อยคำรุนแรง สำหรับบุคคลผู้ไม่เกี่ยวข้องคงมองแบบมีอารมณ์ขบขัน แต่สำหรับผู้ถูกล้อซึ่งเป็นผู้ถูกพาดพิงโดยตรงคงมีความรู้สึกต่างออกไป หากเนื้อหาในภาพล้อเป็นไปในทำนองบอกเล่าข้อมูลประเภทข้อเท็จจริง คงไม่กระทบต่อความรู้สึกหรือจิตใจเท่าใด หากจะกระทบบ้างก็คงไม่มากจนเป็นที่รบกวน

จิตใจ ในทางตรงข้าม ผู้ถูกล้อบางคนอาจมองอย่างมีอารมณ์ขันร่วมหรือรู้สึกสนุกไปกับการหยอกเย้าด้วยภาพก็เป็นได้ แต่หากเนื้อหาในภาพล้อนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงลบที่แฝงการเสียดสี ประชด ประชัน ตำหนิติเตียน หรือกล่าวโทษถึงขั้นต่อว่าด้วยถ้อยคำรุนแรงหรือหยาบคาย ผู้ได้รับผลกระทบย่อมเกิดความรู้สึกไม่ดี เช่น ไม่สบายใจ ไม่พอใจ ขุ่นเคืองใจ หรือถึงขั้นโกรธหรือแค้นเคืองเป็นธรรมดา อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานภาพของความเป็นบุคคลสาธารณะ

ย่อมต้องทำใจยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก คิดในแง่ดี หากเนื้อหาและน้ำเสียงที่แฝงในภาพล้อเป็นสิ่งที่สะท้อนจากความจริงหรือเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกลาง ไม่อคติหรือเลือกข้าง ก็น่าจะเป็นประโยชน์ เพราะภาพล้อเหล่านี้จะเป็นเสมือนกระจกเงาที่ช่วยสะท้อนให้เห็นว่าตนเป็นอย่างไรในสายตาของคนในสังคม ทั้งนี้ด้วยธรรมชาติของคนที่มีกมองข้ามความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของตนเอง แต่หากผู้ถูกล้อสามารถเปิดใจกว้าง รับฟังคำติชมหรือคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ ภาพล้อเหล่านี้ก็จะเป็เครื่องมือในการกระตุ้นเตือนตนได้เป็นอย่างดี

ในทางกลับกัน ผู้ผลิตภาพล้อก็ควรสะท้อนภาพและเนื้อหาตามความเป็นจริง ไม่ใช่ร้ายป้ายสีหรือแต่งเติมให้เกินความเป็นจริง แสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ด้วยใจเป็นกลาง ไม่อคติ หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำภาษารุนแรง หยาบคาย และให้ความสำคัญกับเรื่องการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง* หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่มีลักษณะไม่สุภาพหรืออนาจาร เพราะภาพลักษณะดังกล่าวย่อมแสดงถึงความเอนเอียงไม่เป็นกลางหรือแสดงถึงความมีอคติสูง ภาพลักษณะนั้นย่อมจะขาดซึ่งความน่าเชื่อถือ ขาดซึ่งการยอมรับและความสนใจจากคนส่วนใหญ่ในสังคม ฉะนั้น ภาพล้อที่ดี นอกจากจะทำขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความคิดเห็น เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ หรือเพื่อร้องบอกให้สังคมได้รับรู้ด้วยการแฝงอารมณ์ความรู้สึกและแฝงอารมณ์ขันแล้ว ภาพล้อควรสะท้อนภาพบริบทในสังคมในเวลานั้นตามความเป็นจริง ถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการบันทึกเหตุการณ์เรื่องราวและความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม ผ่านศิลปะการถ่ายทอดความหมายด้วยภาพและด้วยศิลปะในการใช้ภาษาอย่างมีอารมณ์ขัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้สื่อทำหน้าที่ได้ทั้งในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสาร ขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารก็ช่วยให้การใช้งานผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นเรื่องง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ หากผู้ใช้สื่อบริเวณบทบาทเป็นผู้ส่งสารโดยขาดวิจารณญาณ ขาดการยั้งคิด ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นและสังคมในวงกว้างได้ เช่น การสร้างภาพล้อเชิงเสียดสี ตำหนิ ก่นด่า และท้ายสุดอาจส่งผลกระทบต่อตรงต่อผู้ส่งสาร ดังนั้น สิ่งที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันควรระมัดระวัง คือการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน

* จากข้อมูลพบว่า มีภาพล้อบางภาพสะกิดความคิด ได้แก่คำว่า “ภาพยนตร์” สะกิดคิดเป็น “ภาพยนตร์” ในข้อความว่า “ท่วมแล้วทูกโรงภาพยนตร์” และคำว่า “ศิระ” สะกิดคิดเป็น “ศิระ” ในข้อความว่า “...สู่ละครนำเภาเล่าตำนานสู่ละครหมขิ่นมีนศิระ”)

ปัจจุบันการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อดังกล่าวเป็นสื่อที่เข้าถึงคนกลุ่มใหญ่ในสังคม ที่อาจสร้างผลกระทบในวงกว้างได้ง่าย ปัจจุบันจึงมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่มีบทลงโทษทั้งโทษปรับและโทษจำคุก เพื่อมิให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการสร้างภาพ ข้อความ การแชร์ภาพ หรือข้อความที่จะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อบุคคลอื่นหรือสังคมโดยรวม ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกคนจึงควรจะศึกษากฎหมายการใช้คอมพิวเตอร์ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ด้วยความตระหนักและระมัดระวังมากยิ่งขึ้นด้วย

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประจำปีการศึกษา 2557 โดยมี อาจารย์ปานชัย พูนวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นผู้แปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้บทความนี้อย่างละเอียด พร้อมให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

9. บรรณานุกรม

- เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล. (2535). การกระตุ้นการเมืองในยุครัฐบาลเผด็จการ : ศึกษาเฉพาะการตุนการเมืองช่วงระหว่าง 23 ก.พ.-9 ธ.ค. 2534. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ ธัญไพบูลย์. (2541). การวิเคราะห์กระบวนการประตู่ข่าวสารการตุนการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล เรืองณรงค์. (2533). การตุนการเมืองในช่วง 14 ต.ค. 16 ถึง 6 ต.ค. 19. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัวคำ บุญจันทร์. (2549). วิเคราะห์ภาษาประกอบภาพการตุนล้อเลียนในหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2530). เขียนไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เบญจมาศ พลอินทร์. (2525). แง่คิดจากรรณคดีและวรรณกรรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ. (2542). สัมมนาภาษาเพื่อการสื่อสาร. มหาสารคาม: สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- เพียงฤดี ชีรวัดิชวงศ์. (2542). การสื่อความหมายจากประเด็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- วรรณวรพงษ์ หงส์จินดา. (2538). “การตุนอารมณ์ขันไม่มีวันตาย” ศิลปวัฒนธรรม. 16(9) : 65-61, สิงหาคม.
- สุภัตรา สุภาพ. (2518). สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพัฒน์ศิริ แพงพันธุ์. (2544). การประกอบสร้างและการสื่อความหมายของการตุนการเมืองไทยในช่วงรณรงค์การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา งามเหลือ. (2555). ความหมายในภาษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สุวรรณา งามเหลือ. (2557). การศึกษาวิเคราะห์ภาพล้อสังคมไทยในสื่อสังคมออนไลน์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อวยพร พานิช และคณะ. (2550). ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Saussure, Ferdinand de.(1974). Course in General Linguistics. London : Fontana.
- พจนานุกรมไทย-สำนวน NECTEC’ s Lexitron Dictionary เข้าถึงจาก dictionary. Sanook.Com